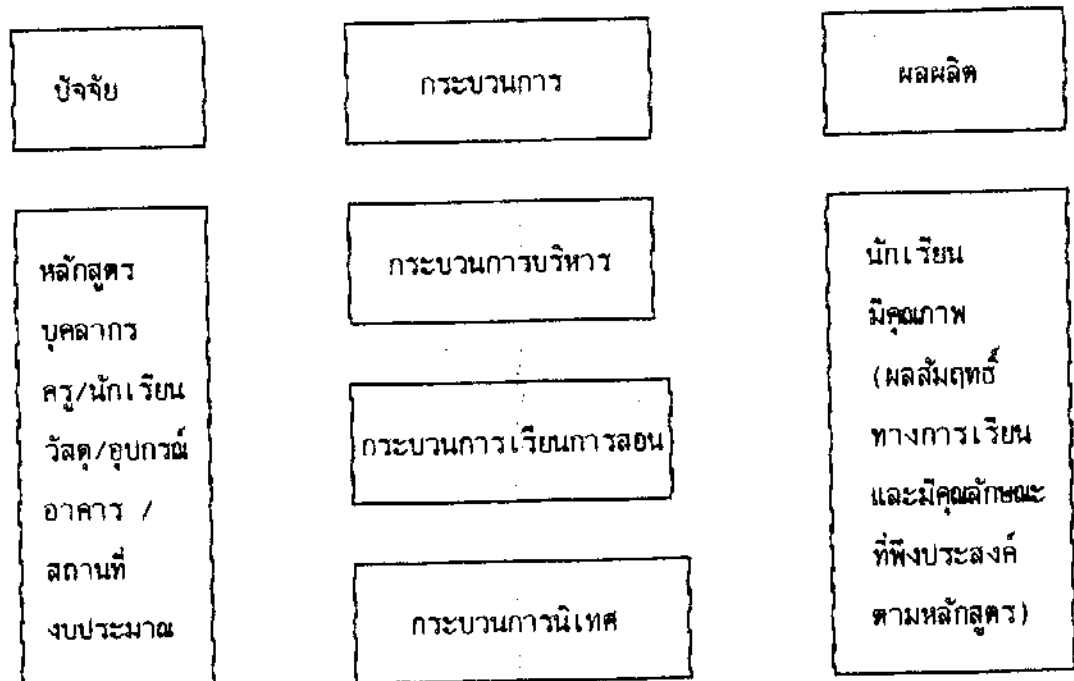

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ นักเรียนมีคุณภาพ ซึ่งหมายถึงนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรนั้น เป็นผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินงานของกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ ดังแผนภูมิ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530)

แผนภูมิที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหาร การเรียนการสอน และ
กระบวนการนิเทศ

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดใหญ่จังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
พบว่า คุณภาพภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2527 ค่าเฉลี่ยภาษาไทยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกกลุ่ม
ประสบการณ์ ปีการศึกษา 2528 ค่าเฉลี่ยภาษาไทยใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกกลุ่มประสบการณ์
และปีการศึกษา 2529 ค่าเฉลี่ยภาษาไทยกลับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกกลุ่มประสบการณ์ จะเห็น
ได้ว่า ปี 2528 และ 2529 ลดลงตามลำดับ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
อ้างถึงใน กฤษณะ, 2531)

คุณภาพของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ย่อมมีผลกระทบต่อกันดังลูกโซ่และการที่ทำการคุณภาพ
ของนักเรียนสูงขึ้นนั้น อย่างน้อยขึ้นอยู่กับกระบวนการ 3 กระบวนการดังกล่าวข้างต้น ซึ่งหมายถึง
ผู้เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ แต่สำหรับในระดับปฏิบัติ
ผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้ที่ทำการศึกษาสูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,
2528)

สำหรับศึกษานิเทศก์โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอนั้น ตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ว่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2524) ภารกิจหลักคืองานนิเทศ
การศึกษาซึ่งเป็นความหวังของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในอันที่จะให้
ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ นิเทศช่วยเหลือแนะนำส่งเสริมการเรียน
การสอนในโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการ นอกจากนี้
ศาสตราจารย์ ดร.อึ้ง รุญเจริญ ผู้เชี่ยวชาญการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ยังได้กล่าวเน้นในที่ประชุมระดมความคิดเพื่อปรับปรุงแก้ไขและจัดทำ
เอกสารเรื่อง "แนวทางกำกับ ติดตามและนิเทศการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา" ที่อำเภอชะอำ
จังหวัดเพชรบุรี วันที่ 5-11 กันยายน 2530 ว่า คุณภาพการศึกษาจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับระบบการ
กำกับ ติดตามและนิเทศ

แต่จากการประเมินคุณภาพภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ดังกล่าวข้างต้น คุณภาพมีแนวโน้มลดลง นั้นย่อมหมายถึง
ระบบการนิเทศการสอนภาษาไทยทั้งในสำนัที่ขึ้นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและบทบาท
หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ย่ียงภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ จึงควรให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า มีความรู้ ทักษะและเจตคติอันถูกต้อง ตามความเหมาะสมแก่วัยและระดับชั้น เพื่อให้ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521) และภาษาไทยยังเป็นวิชาทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยแสวงหาความรู้กลุ่มประสบการณ์อื่นได้อีกด้วย สมชัย วุฒิวิธา เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวในพิธีเปิดการอบรมศึกษานิเทศก์จังหวัดระดับประเทศ กลุ่มทักษะภาษาไทยที่หอประชุมกรมสามัญศึกษาว่า ถ้าเด็กเก่งภาษาไทยแล้ว กลุ่มประสบการณ์อื่นจะเก่งด้วย เพราะสามารถใช้ภาษาไทยไปศึกษาหาความรู้จากกลุ่มประสบการณ์อื่นได้ (สมชัย, 2529) ซึ่งสอดคล้องกับ ประเทิน (อ้างในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนันทนาการเขตการศึกษา 10, 2529) ที่กล่าวว่าเด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้มีความสามารถในภาษาไทย

จากการศึกษาวิจัยของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนันทนาการเขตการศึกษา 10 พบว่า การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านได้ดีมักจะเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดีตามไปด้วย (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนันทนาการเขตการศึกษา 10, 2529)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาไทยประจำชาติ และในด้านการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนของกลุ่มประสบการณ์อื่นดีขึ้นด้วย จากความสำคัญและที่มาของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อการพัฒนาการนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนภาษาไทยของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา
- 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
- 3) เพื่อศึกษาการนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาของครูผู้สอน
วิธีการบริหารงานวิชาการกานิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและ
วิธีการนิเทศการศึกษาการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2537

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1) ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2537
- 2) ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2537
- 3) ศึกษานิเทศก์อำเภอ หมายถึง ศึกษานิเทศก์อำเภอและศึกษานิเทศก์กิ่งอำเภอ สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2537
- 4) การนิเทศ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและผู้นิเทศให้การช่วยเหลือแนะนำแก่
ครูผู้สอน โดยการชี้สื่อ เครื่องมือ และวิธีการที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถ
ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ